1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 125. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JULY 6, 1973 No. 125. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПЛЯНУЄ НАЙМЕНУВАТИ ген. Джорджа С. Бравна шефом штабу повітряних збройних сил. Ген. Бравн керував американським летунством у В'єтнамській війні в 1960-их роках. Від 1970-го року дотепер він був відповідальний за досліди над новими літаками і зброєю для летунства. Президент Ніксон також плянує назначити Джона Л. МкЛукаса на секретаря повітряних збройних сил. МкЛукас, який має докторат з фізики, дотепер служив на пості підсекретаря.

АРМІЯ І ФЛЬОТА ВІДКИНУЛИ ОБВИНУВАЧЕННЯ проти 7-ох колишніх воєннополонених В'єтнамської війни, яким закидали співпрацю з ворогом у таборах полонених. Обвинувачення проти цих вояків було внесене полк. Теодором Гайом, також колишнім полоненим. Оголошуючи свої постанови не покликати до відповідальности цих 7-ох вояків, секретарі Армії та Фльоти заявили, що проти них не було досить конкретних доказів, а крім того, що ці вояки досить натерпілися протягом довгих років полону. Полковник Гай вніс скаргу на 8-ох вояків, але один з них, сержант Абель Л. Кевено, поповнив самогубство в кінці минулого місяця.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ, ЯКА РОЗГЛЯДАЄ Вотерґейтську аферу, плянує ще раз покликати на свідка Джона Діна, але тепер в справі фінансування закупу приватної хати Президента в Сан Клементе, Каліфорнія. Сенатори плянують розглядати цю справу, бо існують чутки, що закуп і направа цієї хати були частинно фінансовані грішми, які були зібрані на республіканську виборчу кампанію. Хата президента Ніксона в Сан Клементе коштувала близько 1.5 мільйона долярів. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що чутки про зловживання виборчими фондами є цілком неправдиві.

200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НЕ БУДЕ відзначене так величаво як було спочатку заплановано. Виглядає, що федеральний Уряд не буде брати великої участи в цих святкуваннях. Натомість, кожний стейт і окремі міста та містечка будуть відзначувати цю річницю за своїми власними плянами. Федеральний Уряд мав спонзорувати інтернаціональну виставку в Бостоні, Філядельфії або у Вашинґтоні, але за найновішими інформаціями, така виставка не відбудеться. Брак публічного та конґресового зацікавлення, міжпартійні непорозуміння та фінансові проблеми спричинили ці зміни в плянах.

ДЖЕЙМС Р. ШЛЕЗІНДЖЕР 3-ГО ЛИПНЯ ОФІЦІЙНО ПЕРЕБРАВ пост секретаря оборони і заявив, що збройні сили мусять приготовитися до деяких фінансових редукцій. Шлезінджер був затверджений Конґресом без жадних труднощів, хоч протягом останнього року багато номінацій президента Ніксона були відкинені Конґресом.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ КОМУНІСТИ продовжують збройні напади на південнов'єтнамські місцевості, головно здовж центрального побережжя. Досі невідома доля двох канадців — членів Міжнародної Контрольної Комісії, яких захопили комуністи ще 28 червня. За найновішими інформаціями, захоплені в полон члени Контрольної комісії живі і є всі дані припускати, що найближчими днями вони будуть звільнені.

ПРЕМ'ЄР ГОЛДА МЕЇР РОЗПОЧАЛА ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ, погодившися далі очолювати Партію Праці, яка є тепер при владі в Ізраїлі. Вибори в Ізраїлі відбудуться 29 жовтня ц. р.

У ГРЕЦІЇ АРЕШТОВАНО ДВОХ КОЛИШНІХ МІНІСТРІВ, яких уряд обвинувачує у підготовці невдалого повстання грецьких морських збройних сил. Еванґельос Авероф-Тоссіцца був дев'ять років міністром закордонних справ до 1963 р., а Петрос Гаруфаліяс був міністром оборони в половині 60-их років. Разом з ними арештовано в загальному понад 75 осіб, в тому військових старшин та цивільних службовців. Багатьом обвинуваченим грозить кара смерти.

ВЕРХОВНИЙ СУД СССР ОБНИЗИВ ВИСОТУ КАРИ для жидівського дисидента Ісаака Школьніка з 10 років до трьох років перебування у концтаборі. І. Школьніка судив обласний суд у Вінниці 11 квітня. Обвинувачувано його в шпигунстві на користь Ізраїлю.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ ЛІТАКИ ПРОДОВЖУЮТЬ посилене бомблення в Камбоджі, атакуючи комуністичні позиції. За найновішими інформаціями, не зважаючи на важке бомблення, комуністи захопили чергові місцевості і поновно перервали всяке сполучення із столицею Камбоджі.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ МОШЕ ДАЯН заповів, що Ізраїль застосує різкі заходи проти арабських терористів. Промовляючи над могилою вбитого у Вашинґтоні ізраїльського аташе Йозефа Алона, Даян заявив, що його смерть не пройде терористам безкарно. Досі, однак, не вдалося поліційним чинникам розв'язати загадку вбивства Алона і також немає ніякого підтвердження, що він згинув з рук арабських терористів, хоч радіостанція „Голос Палестини" інформувала, що Алона вбито у відплату за вбивство арабського терориста в Парижі.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗДОБУТКИ УНС У ЧЕРВНІ

В членській кампанії УНСоюзу, присвяченій 80-річчю „Свободи", наспіло впродовж червня до Головної Канцелярії 335 аплікацій нових членів. Разом із здобутками п'яти попередніх місяців прибуло до УНСоюзу за шість місяців 1973 року 1,987 аплікацій нових членів. В цій кампанії визначилися своїми здобутками нових членів наступні секретарі та організатори:

Квітка Стецюк (В. 25) — 13 нових членів, Василь Колодій (В. 191) — 13, Михайло Кігічак (В. 240) — 11, Іван Одежинський (В. 32, 153 і 216) — 10, Павло Шевчук (В. 13) — 7, Михайло Фединишин (В. 155) — 7, проф. Іван Телюк (В. 414) — 7, Михайло Отрок (В. 14) — 6, Анна Гарас (В. 47) — 6, Михайло Турко (В. 63) 6, Катерина Онуфрик (В. 416) — 6, Осип Фаринич (В. 462) — 6; по 5 нових членів приєднали — Гелен Олек (В. 22), Михайло Савків (В. 57), Микола Драпала (В. 96), Петро Ліщак (В. 230), Олександра Яворська (В. 344) і Данило Пищ (В. 458); по 4 нові члени здобули — Карло Сачко (В. 53), Роман Татарський (В. 94), Осип Чабан (В. 242), Степан Глоговський (В. 346), Дарія Оріховська (В. 353), Василь Брездун (В. 364), Василь Шаран (В. 407) і Віра Баніт (В. 473).

Президент Ніксон думав про резиґнацію — каже його дочка

Сан Клементе, Каліфорнія. — Дочка Президента Джулі Айзенгавер сказала кореспондентам, що її батько думав про резиґнацію через Вотерґейтську аферу, але родина відмовила його від цього, твердячи, що резиґнація була б признанням до вини та що країна потребує його на пості президента. Джулі Айзенгавер зробила цю заяву у вівторок, 3-го липня. Вона сказала, що Президент говорив про можливість резиґнації 4-го травня ц.р. під час родинної зустрічі в Кемп Дейвид. Тоді він висловлював думки, чи не краще було б для добра цілої країни, якби він зрезиґнував. Президент Ніксон тоді думав, що його резиґнація закінчить цілу справу — твердила його дочка Джулі. Вона сказала кореспондентам, що президент Ніксон був дуже стурбований інформаціями про Вотерґейтську аферу, які він дістав щойно в березні ц.р. До того часу він не знав про спроби затаювання цієї справи, бо цілком довіряв своїм дорадникам, які запевняли його, що ніхто з Білого Дому не був замішаний в цій справі. Розмова про резиґнацію Президента відбулася 4 дні після резиґнації дорадників Білого Дому Р. Г. Галдермана, Джона Д. Ерліхмана та Джона В. Діна. Джулі Айзенгавер також сказала, що воне не думає, що президент Ніксон наказував виготовити листу „політичних ворогів" Білого Дому, бо це було б цілком проти його характеру. Вона сказала, що американці повинні бути стурбовані справою Вотерґейту, але також заявила, що преса не повинна робити героя з Данієла Еллсберґа, який викрав так звані Пентаґонські документи, таким чином поповняючи злочин. Дочка президента Ніксона також нарікала, що преса так захопилася Вотерґейтською аферою, що замало уваги присвятила „зустрічі на вершинах" між президентом Ніксоном та совєтським верховодою Леонідом Брежнєвим. Вона твердила, що президент Ніксон цілком не був причетний до цілої Вотерґейтської справи.

Чотири колишні дорадники Президента можуть бути покликані до кримінальної відповідальности

Вашингтон. — Чотири колишні дорадники президента Ніксона можуть бути обвинуванечі за конспірацію творити перешкоди судочинству. Цими дорадниками є Г. Р. Галдерман, колишній шеф персоналу Білого Дому, Джон Д. Ерліхман, колишній дорадник Президента у внутрішніх справах, Джон Н. Мічелл, колишній генеральний прокуратор та керівник передвиборчої кампанії і Джон В. Дін, колишній правний дорадник Президента. Рекомендацію покликати їх до кримінальної відповідальности передали спеціяльному прокураторові Арчіболдові Коксові три прокуратори, які первісно розглядали Вотерґейтську справу. Згідно з пресовими інформаціями, вони заявили, що їх досліди доказали, що ці чотири дорадники президента Ніксона старалися затаїти Вотерґейтську аферу, допускаючися до підкупів та до кривоприсяги. Колишні прокуратори у Вотерґейтській справі також рекомендували, щоб Л. Патрикові Ґресві, який виконував обов'язки директора Еф-Бі-Ай, Ґордонові Страханові, колишньому дорадникові Білого Дому, та Джекові С. Меґрудерові, колишньому заступникові передвиборчої кампанії, прокуратура облегшила обвинувачення в заміну за співпрацю. Персональний адвокат Президента Герберт В. Калмбах вже дістав запевнення імунітету від судового переслідування в заміну за свідчення. Колишні прокуратори в своїй рекомендації безпосередньо не заторкали становища президента Ніксона, але деякі докази, зв'язані з діяльністю його дорадників, мають ніби заторкувати і його.

В Канаді відзначено 100-річчя Кінної Поліції

Ріджайна, Саскачеван. — У той час, коли в ЗСА відзначувано 197 роковини незалежности, у столиці Саскачеванської провінції величаво відзначено 100-річчя з дня заснування особливої за своїм характером в цілому світі поліційної одиниці, загально відомої під назвою Королівська Канадська Кінна Поліція. У святкуваннях 4-го липня взяла участь королева Єлисавета II, яка з цієї нагоди прибула до Канади з Принцом Філіппом. Промовляючи на святі, Королева Єлисавета II підкреслила той факт, що „хоч у цілому світі є поліційні сили, але ніяка поліція не здобула собі такої слави та пошани, як канадські Кіннотчики". Особлива заслуга Канадської Кінної Поліції в тому, що вона зуміла втримати під повною контролею західні канадські провінції і не допустила до безправности, самосудів та інших порушень законности в час заселювання цих провінцій, як це сталося при заселюванні т. зв. „Дикого заходу" в ЗСА.

Пластова „Школа Булавних" в Гантері під знаком минулого

Гантер (ОК) — В суботу 30-го червня ц. р. розпочався тут міжкрайовий вишкіл провідниць пластових таборів юначок „Школи Булавних". 38 старших пластунок і юначок із усіх частин ЗСА і Канади, з Вінніпеґом, Едмонтоном і Денвером включно, та з гостею з далекої Англії таборують під проводом пластунок сеніорок Дори Горбачевської і Ольги Кузьмович на гостинній посілости панства Т. Куликів. В неділю 1-го липня пластунки враз із пластунами, учасниками подібного вишколу п. н. „Лісова Школа", що таборують поблизу під проводом пл. сен. О. Черника і крайового коменданта пластунів ст. пл. Ю. Данилова, взяли участь у Богослуженні в церкві св. Івана в Гантері.

Учасниці „Школи Булавних" за ініціятивою організаторок вишколу із куреня „Ті, що греблі рвуть", відбувають його в цьому році під знаком відходу куреня пластунів до Першої Української Дивізії в 1943 р. та назвали свій табір „Слідами передових". Дивним збігом обставин серед таборовичок находиться десять дочок бувших членів Першої Української Дивізії та внучка одного з її засновників, сл. п. Дмитра Палієва. В пошані до шляхетних поривів цих, що саме перед 30-ти роками вступили до Першої Української Дивізії, учасниці „Школи Булавних" та її провід переслали цим батькам сердечний привіт.

СССР ЗАПРОПОНУВАВ „ЕВРОПЕЙСЬКУ ХАРТІЮ"

Гельсінки. — Виступаючи на Европейській конференції безпеки та співпраці, совєтський міністер закордонних справ А. Громико запропонував схвалення своєрідної „Европейської хартії", на основі якої мали б бути реґульовані відносини між европейськими державами. Предложений на розгляд конференції проєкт такої хартії включає ряд принципів, на базі яких мав би спиратися мир в Европі та безпека европейських держав. А. Громико запропонував також, щоб Европейська конференція на закінчення нарад обрала постійне консультативне тіло, завданням якого було б дбати про пошанування устійнених принципів співжиття між державами. Пропозиції А. Громико повністю підтримував польський міністер закордонних справ Стефан Ольшовський, який за чергою був третім промовцем на конференції.

Гельсінґська конференція нагадує Віденський конґрес

Европейська конференція з такою репрезентацією 35 европейських держав, не рахуючи ЗСА та Канади, нагадує за своїм розміром і своїми політичними цілями Віденський конґрес з 1815 року, коли всі тодішні европейські держави вирішували судьби Европи після повалення Наполеона. Чи конференція у Гельсінках матиме для Европи такі ж наслідки, як Віденський конґрес — сьогодні, очевидно, важко будь-що певного сказати, але як тоді, таксамо й тепер йдеться про утривалення політичного статус кво, що заіснував у висліді довголітньої війни в Европі. Як відомо, Віденський конґрес приніс період довголітньої політичної стабільности в Европі, яка спиралася на переможців Франції — Австро-Угорщину, царську Росію, Прусію та Велику Британію. Ключеву ролю у Віденському конґресі відіґравала царська Росія, яка у висліді війни значно поширила в Европі свої кордони і добилася леґалізації своїх загарбань на цьому конґресі. Таку ж ключеву ролю на Европейській конференції відіграє спадкоємець царської імперії — Совєтський Союз, намагаючися забезпечити свої володіння в Европі у формі запропонованої „Европейської хартії".

Совєтський „плян" для Европи

Пропонуючи нову „Европейську хартію", чи т. зв. „Деклярацію основ европейської безпеки", А. Громико на першому місці поставив визнання „суверенности і рівности" всіх европейських держав з їхніми сучасними кордонами. Крім того, совєтські пропозиції включають вимогу, що всі спори мають бути лагоджені мирним шляхом і щоб в Европі було гарантоване „пошанування прав людини і основних свобід". Окремо совєтський проєкт підкреслив потребу розвитку культурної та економічної співпраці.

Скептицизм серед західніх делеґатів

Пропозиції совєтського міністра закордонних справ не викликали особливого захоплення серед делеґатів західніх держав які цілком відверто висловлюють недовір'я до такого пляну, підкреслюючи його надто велику загальниковість. Очевидно, для нікого не є таємницею, які цілі має цей совєтський плян, пропонуючи як одну з засад „недоторканість кордонів" европейських держав „ані тепер, ні у майбутньому". Західньонімецький міністер закордонних справ Вальтер Шел звернув увагу на необхідність „поправи у взаєминах між людьми", нав'язуючи до вимоги Заходу про „вільний обмін людьми та ідеями". Совєтські чинники, зі свого боку, пропонуючи „пошанування прав людини і основних свобід", рішуче відмовляються від того, щоб дозволити на „вільний обмін людей та ідей". Міністри закордонних справ Франції та Західньої Німеччини у своїх виступах на конференції перестерігали перед прийманням будь-яких деклярацій загальникового порядку, вимагаючи виразного уточнювання окремих справ та проблем. Перша фаза Европейської конференції закінчується під кінець вже цього тижня і після того пічнуть працювати покликані різні комісії.

Генрі Кіссенджер знову поїде до Китаю

Вашингтон. — Тут і у Пекіні підтверджено, що під кінець липня, або на початку серпня політичний дорадник президента Ніксона Генрі Кіссінджер поновно відвідає Пекін, де матиме зустріч з китайським прем'єром Чу Ен-лаєм. Подробиці візити Кіссенджера в Китаї будуть устійнені на зустрічі президента Ніксона з головою китайської зв'язкової місії у Вашингтоні Гуанґом Ченом 6 липня. Згідно з інформаціями, предметом розмов мають бути американсько - китайські відносини, а також справа замирення в Камбоджі. Ці інформації знаходять своє підтвердження в тому, що принц Нородом Сіганук, який формально очолює протирежимне повстання у Камбоджі, спішно покинув Румунію, де перебував від якогось часу, і виїхав до Китаю. Про те, що американсько - китайські відносини розвиваються задовільно, засвідчує і факт, що з нагоди відзначування роковин американської незалежности 4 липня на прийняттю в американській „зв'язковій місії" в Пекіні був присутній китайський міністер закордонних справ Чія Кун-гуа, очолюючи китайську делеґацію, яка складалася з 60 державних службовців.

З кінцем цього тижня на Союзівці: інавґураційний виступ власного ансамблю в суботу, виставка картин Кричевських в неділю

Союзівка, Кергонксон. — Після започаткування культурно-мистецьких імпрез літнього сезону на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах минулого тижня, з кінцем цього тижня матиме свій інавґураційний виступ власний музичний ансамбль Союзівки, з його сезоновими працівниками-студентами у своєму складі. Виступ відбудеться в рямках щотижневих концертів в суботу, 7-го липня після вечері. Конферансьє — Аня Дидик. Після концерту — забава з танцями. Наступного дня, в неділю — 8-го липня, виставка картин Василя і Катерини Кричевських, влаштована старанням п-і Ольги Соневицької, започаткує практиковані вже таких у попередніх сезонах недільні імпрези, переважно виставки і доповіді.

ВАТИКАНСЬКА ПОЛІТИКА КОЕКЗИСТЕНЦІЇ З КОМУНІСТИЧНИМИ ДЕРЖАВАМИ НЕПОКОЇТЬ ЦЕРКОВНІ КОЛА

Рим. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" з 5 липня опублікував повідомлення з Риму свого кореспондента Пола Гофмана, в якому він аналізує настрої в Римській Католицькій Церкві у зв'язку із щораз то сильнішими намаганнями ватиканських кіл поширити „мирне співіснування" з СССР та іншими комуністичними державами. Згаданий кореспондент підкреслює, що консервативні кола Католицької Церкви затривожені позитивним наставленням Ватикану до комунізму, що знайшло свій вислів у таких твердженнях, як те, що навчання Мао-Тсе-тунга віддзеркалює християнські вартості і що у світі „є сильні тенденції до якихось форм соціялізму". П. Гофман підкреслює, що того роду наставлення Ватикану викликало велике невдоволення таких провідних діячів Католицької Церкви в СССР та сателітних державах, як кардинал Й. Міндсентий, який тепер перебуває на вигнанні у Відні, провівши роки в тюрмі і в азилі в американській амбасаді в Будапешті, та кардинал Йосиф Сліпий, голова Української Католицької Церкви, який перебуває на вигнанні у Римі. Політика Ватикану — пише Гофман — уможливила звільнення обох цих церковних достойників і причинилася до відпруження у відносинах між Церквою та державою в комуністичних країнах. Цю політику започаткував Папа Іван XXIII і її тепер ефективно продовжує Папа Павло VI. Під сучасну пору, інформує автор, Ватикан втримує дуже близькі контакти з совєтським режимом, що виявилося в тому, що Москва запросила Ватикан взяти участь в Европейській конференції безпеки, а також з такими комуністичними державами як Польща, Куба, Югославія. Папський нунцій в Гавані архиєпископ Цезаре Заччі є навіть близьким приятелем Кастра і прихильником його політичної філософії. Ватикан плянує встановити нормальні дипломатичні стосунки з усіми комуністичними країнами. Тільки з боку комуністичного Китаю та Альбанії відкинено всякі спроби Ватикану встановити контакти і наладнати повні чи частинні дипломатичні взаємини.

Мікробіологи Канади виступили в обороні Строкатої

Едмонтон (Н.Н.). — Двадцятьтретій річний З'їзд Мікробіологів Канади відбувся цього року в Едмонтоні між 19-им і 22-им червня, у приміщеннях Університету Альберти. У З'їзді взяли участь проблизно 220 науковців з Канади, Америки та інших країн. Заходом д-ра Євгена Рослицького з Університету ЗахідногоОнтаріо, зорганізовано акцію підписів петиції до ОН в обороні українського мікробіолога з Одеського Медичного Інституту, Ніни Строкатої, заарештованої в 1971 році та засудженої на закритому суді, в травні 1972 р. на 4 роки ув'язнення. Суджено Строкату за „поширювання протисовєтської літератури". За російськомовним самвидатом це поширювання складалося із нічого іншого, як посідання копії листа до Андрія Сахарова, відомого совєтського нуклеарного фізика й оборонця прав людини, двох чисел „Українського Вісника", транскрипту суду над Погружальським, який підпалив Бібліотеку АН у Києві) та листівки, яку поширював у Москві голляндський турист. Зазначено було також у „Хроніці", що Строкатій не доказано жадної вини, як також, що вона відмовилася визнати себе винуватою. Строката-Караванська також добре відома з того, що вона вислала прохання, звернене до совєтських властей закінчити радше тортури її чоловіка, Святослава Караванського, через розстріл, аніж продовжувати їх у четверте десятиліття. Копії свого прохання вона переслала тякож Брежнєву та газеті „Л'Юманіте".

Відгук канадських мікробіологів був дуже прихильний. Виготовану петицію до ОН підписали 205 науковців, тобто понад 90 відсотків зареєстрованих. Петицію заадресовано до Курта Вальдгайма, генерального секретаря ОН, а копії переслано до Інтернаціональної Комісії Юристів та „Амнесті Інтернешенел". У петиції з'ясовується незаконність засуду, ламання властями СССР Хартії Підставових Прав Людини та вимагається нового відкритого суду, на який було б допущено представників ОН, мікробіологів і журналістів світу та на якому Ніна Строката мала б нагоду себе боронити. „Своїми підписами — сказано в петиції — ми закликаємо Комісію Людських Прав ОН вимагати, щоб ці загальнолюдські права були забезпечені за Ніною Строкатою, ...щоб вона мала вільне право, так як і ми всі, на науку, досліди і публікацію своїх праць без огляду на політичні, культурні чи релігійні переконання"...

Д-р Є. Рослицький був також одним із чільних організаторів „Мікробіологів в обороні Строкатої" на З'їзді Американських Біологів у Маямі минулого травня. Він особисто переговорював у цій справі з президентом Американського Товариства Мікробіологів, д-ром Р. Г. Е. Муррей, та виєднав його прихильність. Треба відмітити, що після З'їзду д-р Муррей ще раз виявив свою прихильність у листі до д-ра Рослицького, висловлюючи своє вдоволення з успішности заходів у Маямі, закінчуючи свій лист словами: „...Вірю, що ця акція буде мати добрі успіхи".

Манітобський університет признав нагороди з українознавства і славістики

Манітоба. — Манітобський університет в академічному році 1972 - 1973 признав такі нагороди з українознавства і славістики: 100 дол. — Тамарі М. Кубрак від УНСоюзу в ЗСА; 100 дол. — Петрові Мельницькому від Провінційної Екзекутиви СУА в Канаді; 100 дол. — Ігореві П. Голінкові від Кредитової Спілки „Карпатія"; 100 дол. — Ігореві П. Голінкові від Клюбу Українських Професіоналістів і Бизнесменів; 100 дол. — Миронові Орищукові від Т-ва Читальні „Просвіта"; двічі, по 100 дол. — Анні О. Ґардзієвській і Чарлеві Г. Понсе від Асоціяції Польських Комбатантів; 100 дол. — Ірині Ганчарук від Г. Елендюка; 100 дол. — Генрикові Я. Панчукові від ім. Ратуського; 100 дол. — Василеві Мудрому від ім. Василя Свистуна 70 дол. — Естеллі М. Білан від А. Савули.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Европейська Конференція

У Гельсінках відбувається перша фаза Европейської Конференції Безпеки з участю держав західнього та східнього блоку. Сама ідея такої конференції зродилася в Москві, і совєтські лідери доклали чимало зусиль, щоб добитися погодження західних держав на таку конференцію. Засадничо Москві йшлося про дві справи: а) добитися остаточної легалізації в Европі політичного статусу кво і б) допровадити до відпруження у взаєминах із Заходом, щоб мати змогу зосередити всю увагу на першочерговій небезпеці для СССР збоку Китаю.

В обох цих випадках для СССР не тяжко було добитися узгіднення, бо і ЗСА і окремі західні держави вже погодилися з думкою про „стабільність" поділу Европи, а найбільш заінтересована в цьому Західня Німеччина акцептувала факт існування другої німецької держави під совєтською контролею. Дипломатичні спроби комуністичного Китаю не допустити до такої загальноевропейської конференції, що дуже гостро критикувала совєтська і сателітна преса, не увінчалися успіхом. Домовлення між ЗСА та СССР на „вершинній конференції" у Вашингтоні остаточно промостили шлях для цієї конференції, з якою в одних в'яжуться великі надії, а в других родяться не менші побоювання у зв'язку з тим, що будь-які домовлення на цій конференції стануться коштом свободи і незалежности багатьох европейських народів.

Ця конференція, однак, має узгіднити одне важливе питання, а саме справу „вільного обміну людьми та ідеями" між Сходом і Заходом". СССР довгий час противився тому, щоб це питання ставити на порядок дня, а коли тепер і згоджується, то з такими передумовами й кваліфікаціями, що ледве чи можна чогось корисного сподіватися з такого пляну. Совєтські правителі здають собі справу з того, що сама формальна легалізація поділу Европи не матиме значення, коли будуть відкриті совєтські кордони і коли на просторах СССР та сателітних держав можна буде поширювати західню літературу, пресу, коли СССР не матиме права заглушувати радіопередач. І в СССР і в сателітніх державах населення вимагає привернення основних політичних, економічних і соціяльних свобід, національної незалежности.

Якщо Европейська конференція має виконати якусь ролю і перейти до історії не як черговий Мюнхен, а як справжній осяг, то вона повинна домогтися принаймні того, щоб СССР погодився на справді вільний обмін людьми і ідеями.

Часу мало, праці багато

Ще тільки три роки ділять нас від закросних на найширшу скалю святкувань 200-річчя Американської Незалежности в 1976-му році. Добре сталося, що Український Конгресовий Комітет уже покликав до життя окремий Український Крайовий Комітет для відзначення цих славних роковин із відомими нашими енергійними діячами Тарасом Шмаґалою, як головою, і Володимиром Бакатом, як президентом у проводі. Обидва згадані діячі, наскільки нам відомо, вжили вже багато заходів для визначення нашого місця і нашої ролі в загальноамериканських святкуваннях та для наших власних проявів з цієї нагоди. Але три роки часу для такої підготови це вже дуже мало, а праці ще дуже багато.

Хоча Федеральна Комісія 200-річчя Американської Революції із своїми — як у нас сказали б — стейтовими делегатурами існує вже кілька років, загалові громадянства ще відносно мало відомі пляни і засяг передбачених святкувань. Щоб заповнити цю прогалину серед нашої громади, „Свобода" заплянувала вже під кінець цьогорічних вакацій опублікувати спеціяльні видання українською й англійською мовами із основними інформаціями про плян та проведену підготову до цих святкувань, головним завданням яких буде усвідомити собі самим та вказати світові на праобраз Америки з її відносно короткою, бо всього 200-літньою історією, але одночасно з найбагатшим досвідом та незрівнянними плодами народоправства. „Пам'ятаймо про минуле — творімо майбутнє!" — це є гасло того „Духа 1976", під яким проходитимуть святкування.

Українці ще, мабуть, ніколи в історії Америки не мали такої доброї нагоди, щоб — як кажуть — встати і не тільки бути порахованими, але й показати свою вартість та свій вклад у будову цього „одного з множества", що нею є американська нація. До цього треба багато знання, праці і фондів. Ними наша громада розпоряджає, але їх треба змобілізувати й зактивізувати. І це треба робити негайно, бо часу таки справді мало, а праці ще дуже багато.

П. Феденко

З ДОВГОЮ РУКОЮ...

Мюнхен. — Дивні діла діються! Чи давно це було, коли Сталін заборонив урядові Чехо - Словаччини прийняти щедру фінансову й технічну допомогу з Америки, яку пропонував Вашингтон („Плян Маршалла")? 1947 року в Москві, після поразки Гітлера у війні, був такий настрій, що „наша матушка Рассея всему свету голова" (так співали солдати за царського уряду). Ще Хрущов загрожував 6 листопада 1956 р. „угробити" капіталізм разом з капіталістами. Особливо високо піднялися хвиля гордости у московських ватажків, коли 1957 р. космонавт Гагарин облетів кругом Землі. Давній клич „шапками закидаємо" — зробив своє враження і на російську „білу еміграцію": мовляв, коли удалося таке „чудо техніки", то Москва незабаром розв'яже легко й простіші завдання: забезпечить добробут підлеглої людности.

Від того часу немало води витекло з „Москви - ріки", з Волги й Амуру. „Догнати й перегнати" Европу та Америку не вдалося. Віддалення між індустріяльними країнами світу та державами, в яких панує комуністична диктатура, не зменшилося, а збільшилося. Ніяка пропаганда комуністів не може переконати підлеглу людність, що їй живеться краще під диктатурою, ніж у державах вільних, високо індустріялізованих.

Москва „припрягає" до свого воза пропаганди також васальні комуністичні партії, які мусять виправдувати такі факти, як закуп пшениці та інших предметів харчування урядом СССР у вільному світі. Наприклад, журналіст Фажон протестує в паризькому щоденнику компартії „Л'Юманіте" проти закидів „буржуазної преси", що закупи зернових продуктів Москвою свідчать про вину системи і нездарність комуністичних ватажків. На ці закиди Фажон дав кумедну відповідь: „Але що цей самий Совєтський Союз виконує своє надзвичайне досягнення до такої міри, що його загальна продукція сталі недавно перевищила продукцію сталі в Америці, це просто пропускають газети писані і мовлені". (31 серпня 1972 р.). Автор статті, мабуть, уважає своїх комуністичних читачів за „телят", які повірять, що замість хліба можна харчуватися продуктами сталі...

Подорож Брежнєва і розмови його в Парижі (червень) показують ясно, що ватажкам Кремлю найбільше „муляє у чоботі". Я сказав би, що вони подекуди вертаються до „правовірного марксизму", який від 1917 р. був підмінений „ленінізмом". Спір між марксизмом і попередниками „ленінізму" почався давно. Сто років тому російський еміґрант Пьотр Ткачов писав у відкритому листі „господіну Фрідріху Енгельсу, що відстала Росія стоїть ближче до соціялізму, хоч вона й на низькому рівні культури.

Енгельс дав Ткачову відповідь: „Хто думає, що можна створити соціялістичний лад у країні, де нема капіталістичного господарства, той мав би ще вчитися „азбуки соціялізму". Цю думку Енгельса підхопив автор першого маніфесту Російської Соціял - Демократичної Партії (1898 р.) Струве. Він писав: „Мусимо визнати нашу некультурність і піти на вишкіл до капіталізму".

Брежнєв, а перед ним деякі інші комуністичні вожді, побачили, що в їх відсталих країнах неможливо обійтися без допомоги високо розвинених індустріяльних країн. Перший крок зробив югославський Тіто: він дозволив своїм робітникам виїздити в індустріяльні країни і зароблені гроші вкладати в державні підприємства Югославії за певний відсоток. Закордонні капіталісти також можуть придбати власність у Югославії. Румунський вождь Чаушеску творить у себе мішані підприємства, з умовою, що вклад чужого капіталу не сміє перевищати 49 відс. загального майна в такому підприємстві.

Подорож Брежнєва по країнах, призначених, згідно з теорією Леніна, на неминучу і скору загибель, цікава деякими подробицями: в переговорах він на першому місці ставив господарські справи. Тому Брежнєв мав довгі розмови з представниками індустрії та фінансів у Західній Німеччині, а німецьким комуністам радив бути льояльними до політики уряду цієї країни. Робітнича кляса Німеччини, її могутні професійні організації Брежнєва не цікавили.

Те саме сталося в Америці: Брежнєв у своїх промовах манив „капіталістичних монополістів" величезними багатствами Сибіру, які можна викопувати із мерзлої землі з допомогою американської техніки та фінансів. Забув Брежнєв в Америці комуністичну ідеологію, що всюди бачить інтриґи „клясових ворогів": у своїх промовах звертався не до американських „трудящих", а до американського народу.

З представниками зорганізованих американських робітників не міг Брежнєв розмовляти, хоч би й хотів. Устами президента Джорджа Міні зорганізовані трудящі заявили, що Америка не повинна помагати диктаторським режимам, які завели господарство своїх країн в трудноці.

Московський уряд, що витрачає більйони долярів на збросння і тримає під залізною п'ятою народи від Тихого океану до Ельби, міг би поліпшити убоге матеріяльне життя своїх підданих, скоротивши кредити на так знану „оборону". Але Брежнєв і його товариство, приваблюючи закордонні капітали для індустріялізації СССР, хочуть цим збільшити свою воєнну могутність і забезпечити себе перед Китаєм: бо американці, німці, японці та інші монополісти, вклавши свої капітали в розбудову сибірських мінеральних багатств, не будуть заінтересовані в тому, щоб за сибірські простори почалася війна між Москвою і Пекіном.

Роман С. Голіят

ПАРТІЙНА НЕНАВИСТЬ

Президент Ніксон в одній із своїх промов заявив, що політика це дуже цікава галузь людської діяльности. Він згадував про свої успіхи й невдачі у цій ділянці і закликав молодь, щоб вибирала політику за свою професію.

Останні події зв'язані із „Вотерґейтом" починають відтрашувати від активної участи в політичному житті Америки навіть деяких фахових американських політиків. Дехто з них, як, наприклад, Беррі Ґолдвотер, заявляє, що взагалі розчарувався у партійній ідейності й посвяті.

Коли слідкувати за пересвухуванням Сенатської комісії обвинувачених у т. зв. республіканському шпіонажі і перечитувати про зв'язані з Вотерґейтом звідомлення на сторінках американських щоденників, то постає питання: кому це все потрібне?

Пресові, радіові й телевізійні коментатори пригадують, що партійний „шпіонаж" не є чимсь новим на тутешньому континенті. Був він також за президента Рузвелта, а під час виборчої кампанії підслухувано телефонічну розмову кандидата на віце - президента Еґню і ін.

Немає двох слів, що у „вотерґейтській афері" порушено конституційні права американського громадянина і правопорушники будуть за свої протиконституційні проступки покарані, якщо їм докажуть провину.

Преса пригадує, що в 1960-му році в стейтах Іллінойс і Тексас виборчі голоси були невірно підраховані. Ніксон, який міг зажадати перевірки голосів, не зробив цього, щоб не творити в країні хаосу. За це преса похвально висловлюється про Ніксона.

Президент Ніксон зробив далекойдучі міжнародні політичні потягнення: закінчив війну у В'єтнамі, нав'язав стосунки з Китаєм і ССCР, вибивши атут з рук лібералів, які плянували це давним - давно. Тому ліберали вимагають, щоб Президент Ніксон зрезиґнував, або хочуть законним шляхом усунути його з посту президента. Ті ж самі ліберали обвинувачують президента Ніксона, що він за гроші платників податку поробив удогіднення на п о с і л остях у Каліфорнії, в Сен Клементі, на 703,367 долярів і на Флориді, в Кій Біскейні, на 626,201 дол. Однак подібні інвестиції робили й попередні президенти: Рузвелт, Джонсон і Айзенгавер, останній в Кейп Дейвиді. Отже, американська ліберальна преса не оцінює об'єктивно своїх державних мужів.

Одну додатню прикмету американського політичного життя треба було б засвоїти українцям, а саме — не зважаючи на „міжпартійну гризню", яка в останніх роках дійшла до кульмінаційної точки, американці вміють з партійних конфліктів виходити без кровопролиття. Події, які відбуваються в ЗСА протягом останніх місяців, в не менш культурних країнах привели б до революції. Американці в політичному житті стосують старорімську засаду: суспільний добробут — найвищий закон.

„Проща" московських ватажків у держави, в яких панують „клясові вороги", щоб дістати у них фінансову й технічну допомогу, добродушні усмішки, ласкаві слова і жарти в товаристві „акул імперіялізму" — це один бік медалі з написом: економічне і політичне співжиття (коекзистенція) держав, що мають різні режими. Другий бік цієї медалі зовсім інший. Хоч у Москві пишуть партійні пропаґандисти про „історичні досягнення" Брежнєва в політиці замирення і „коекзистенції", одночасно підданим комуністичних режимів пропаґанда вбиває в голови, які небезпеки їм загрожують із країн вільного світу: то зараза „буржуазної та соціял - демократичної ідеології" (так пишуть мадярські, польські і чеські газети для комуністичної молоді). Одна словацька газета в Братіславі недавно писала, що туристи із західніх країн своїм розкладовим впливом збільшили число злочинів у Чехо - Словаччині...

Щоб пояснити громадянам комуністичних країн, чому Брежнєв літає на переговори до „імперіялістів" та „монополістів капіталу", Москва дала директиву своїм пропаґандистам: мовляв, миролюбний уряд совєтської імперії віддавна прямував до коекзистенції з державами цілого світу, але на перешкоді були „імперіялісти", які готували „аґресію" на „першу країну робітників і селян".. Тепер „монополісти-імперіялісти" побачили силу Совєтського Союзу і самі мусять шукати мирного співжиття з СССР. Тож генеральний секретар КПСС Брежнєв звелів своїм міністрам підписати договори про неаґресію, про культурний обмін, господарську співпрацю та інші з „імперіялістами", які мусіли визнати могутність СССР і „найбільш проґресивну владу" цієї держави...

Чом не ідилія? Режим, що протягом Другої світової війни захопив половину Европи, криваво задушив повс-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Богдан Попович. ПІД УКРАЇНСЬКИМ НЕБОМ. Спогади, 1908-1940, Ню Йорк 1972, ст. 182.

Оце на моєму столі лежать дві книжки спогадів, які майже одночасно появилися друком, що є подією на нашому книжковому ринку, бо наші люди не хочуть писати спогадів і дуже часто відходять у вічність, забираючи з собою все те, що знали про важливі події українського життя. Це наша давня, історична вже, вада, і тому про наше минуле пишуть історію на основі того, що про нас понаписували у своїх споминах наші сусіди, які пишуть про українців так, щоб вибілювати себе, а нас представляють у якнайгіршому світлі. Коли б ці наші рядки спонукали хоч декого написати спогади про своє життя - буття в цих бурхливих роках, то ми б тішилися, бо наша українська правда дістала б підтримку для спростовування ворожих перекручень історії в нашу некористь.

Щиро вітаємо книжку спогадів інж. Б. Поповича, половина якої присвячена бурхливим рокам, що почалися в історичному 1914 році.

Книжка має п'ять розділів: З буднів галицького приходства (ст. 7-70), За Збручем (71-98), Листопад (99-105), Під Польщею (106-145) і Большевики у Львові (146-182). Автор має легке перо, його спогади місцями читаються як мистецька проза. Ось початок:

„Літо добігало кінця. Притихла пташня, минули прозорі чисті ранки, широкою далиною ген аж до обрію лісу підступали ранками білі хвилі туману. Соняшники похилили голови і мовчки тужили за квітом минулої весни. На вершках дерев приходського саду паленіли до сонця червоно - жовті яблука, а по краях саду невеличкі деревця слив гнулися під тягарем блакитної, ніжної сині. Уся природа відпочивала, купаючись у пахощах м'яти, полину, яблук і млісно - солодкого подиху конопель".

Приємно читається про галицьке приходство, „де в кожному куті пам'ятка, де на кожній полиці історія роду, Церкви, народу". Автор згадує своє навчання в Академічній гімназії у Львові, згадує про таких визначних членів своєї родини, як Юліян Романчук та пізніший галицький диктатор д-р Євген Петрушевич, а між учнями споминає Миколу Голубця, з яким жив на тій самій кватирі. Кінчає першу частину спогадів славним Січово - Сокільським Здвигом у червні 1914 р., коли то в Сараєві вбито австрійського престолонаслідника, після чого почалася та світова хуртовина, яка й досі не скінчилася, бо над Львовом панує москаль, що прийшов був туди вперше у вересні 1914 р. У розділі „За Збручем" автор згадує свій побут в Україні під час влади гетьмана Скоропадського.

Про короткочасну українську владу в Галичині автор наводить слова польських авторів книжки „Польсько-українська війна", які написали, що українські люди „самі не здають собі справи з того, яким геройством було перебрання влади у Львові в листопаді 1918-го року".

Ширше згадує автор, як поляки панували над нашим народом на наших західніх землях від 1919 до 1939 року. Вони старалися наші землі польонізувати, не допускаючи одночасно до того, щоб українці могли самі собі помагати. Автор агроном не хотів стати поляком і одружитися з польською дідичкою. Він „зорганізував собі власну фірму продажу всякого насіння та ґородничого приладдя" і бажав „розвести власні плянтації деяких сортів насіння, на які є найбільше запотребовання". Подібно діє і його приятель-інженер хемії.

Та цей процес української самооборони припинили наші „приятелі" зі сходу, що у вересні 1939 р. зайняли західні українські землі, „визволяючи" їх від тих окупенських свобід, які вони мали під Польщею, і від сякого-такого добробуту, що існував під польською окупацією. Дехто з українців думав, що це „інші большевики", та незабаром усі побачили, що це таке „українська радянська влада", бо почалися арештування й вивози українських патріотів. Інші ж численні українські люди відчули, що не довго їм бути на волі. Автор спогадів зрозумів, що „скорше чи пізніше його чекає вивіз на Сибір", і дістав фальшивий документ, який засвідчував, що він до війни жив у Варшаві. В Перемишлі перейшов він за Сян, під німецьку окупацію, де німці ще не показали явно, яку політику винищування українців вони плянують, коли підкорять собі Україну.

Автор оптимістично закінчив свої спогади вірою в те, що „з-під руїн здійметься молода, свіжа, вільна моя Батьківщина".

❖

Інж. Валентин Сім'янців. СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ (Спогад). Чехо - Словаччина, роки 1923-1929, Вашингтон, Д. К., 1973, ст. 174. Обкладинка інж. Юрія Матушевського. Друкарня „Свобода", Джерзі Сити, Н. Дж.

Десять років тому Видавництво „Червона Калина" видало було цього ж автора „Спогади богданівця", а тепер виходять у світ „Студентські часи", які є продовженням попередніх воєнних спогадів. У „Передмові" (ст. 5-12) автор навів кілька віршів - пісень, що їх співали студенти Сільсько - Господарської Академії в Подєбрадах в ЧСР. На ст. 13-22

(Закінчення на стор. 4-ій)

Юрій Гергель

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ — ВСЕПЛОДЮЩАЯ МАТИ

(2)

М. Холодний (1882-1953) — видатний український ботанік, академік висунув думку, що первісні білки виникли в мілководних водоймах на поверхні землі. (На південних землях України — Ю. Г.). При висиханні цих водойм білки утворили скупчення, які опинилися в ґрунті. Це стало поштовхом для їх перетворення на первісні живі істоти, які живилися легкими органічними речовинами з повітря. Холодний довів існування такого повітряного живлення у сучасних мікроорганізмів.

Вік найстародавніших знахідок викопних бактерій і водоростей у шарах Землі визначають приблизно від 0,5 до 2,7 мільярдів років. Тривалість існування людей на Землі після виділення їх з тваринного світу визначається 170-200 тисяч і більше років, за іншими дослідниками 500 тисяч і більше років; найновіший період в історії Землі, період людини — антропоген.

Археоантропи — стародавні люди, що жили в ранню гоміценову епоху антропогенового періоду в межах Великого Середземномор'я. За назвою „археоантропи" об'єднують усіх відомих стародавніх викопних людей, рештки яких знайдено на о. Ява (літекантроп), у Китаї (синантроп), Альжирі (атлантроп), Південна Німеччина (гайдельберзька людина) ; в Україні — в Криму та на Одещині (археоантроп). Археоантропи ззовні ще дуже нагадували людиноподібних мавп, мали розвинений волосяний покров, жили в малозаліснених місцевинах, там, де були печери та інші сховища, виробляли знаряддя праці з каменю, кісток, дерева і користувалися вогнем. Обсяг головного мозку становив 800-1 000 куб. см., що значно перевищує обсяг мозку антропоїдів — сучасних людиноподібних мавп — 600 куб. см. у шимпанзе. В сучасної людини — 1 400-2 000 куб. см.

Отже, на південних українських землях, у ранній гоміценовій епосі антропогену, людина мала вже фізичний вигляд близький до сучасного, виділилася з тваринного світу і великими табунами, а потім і чисельними материнськими родами, в ранньому і середньому палеоліті (давньому кам'яному віці, від 2 мільйонів до 160-200 тис. років тому) розселилася по світі, по всіх землях придатних до життя в тих умовах і становищі людини.

З просуванням льодовика з півночі, долиною Дону до гирла Хопра (м. Волгограду), наприкінці середнього палеоліту, бл. 45-40 тисяч років до Р. Х., на українських землях настало зледеніння і прийшла відносно тепла зима. Льодовика на південних землях України не було, але було похолодання. Тоді українські прапредки навчилися здобувати вогонь тертям, почали носити примітивний шкіряний одяг — одягалися в шкіри забитих тварин („скітос", „скіти" — шкіра по-грецькому) і будувати примітивні житла, де не було печер. Та всі й не могли міститися в печерах. Частина масової людности північно - причорноморських земель — України, українських прапредків, не пристосована до холоду, змушена була переселюватися за межі своєї матері землі, за межі прабатьківщини — з матірних земель, Північного Причорномор'я — з України, а зокрема в тепліші краї, на далекий південь, на Близький і Середній Схід, в Іран, Єгипет, Індію і т. д., а також на захід долиною Дунаю і т. д.

Священна книга зороастризму — „Авеста" (збірник стародавніх гимнів, молитов вогнепоклонників, висловів, легенд-переказів тощо, редаґований з 9-го ст. до Р. Хр.) зберігає в собі героїчний епос — перекази про Іме — першолюдину, а саме про те, що легендарний Іме врятував свій нарід, вивівши його з прабатьківщини, на яку насунулась „тисячолітня безперервна зима". За „Авестою" маємо розуміти льодовик на українських землях і похолодання після субтропічного і тропічного клімату, похолодання приблизно до сучасного підсоння в Україні. Це за висловом в „Авесті" і була „тисячолітня безперервна зима". За даними „Авести" прабатьківщина народу Іме означується на північ від Чорного моря, себто Україна, а нарід, який в „Авесті" названо Іме — це українські, скито-українські прапредки.

Перекази в „Авесті" розповідають, що стародавні люди Іме з Північного Причорномор'я, як тільки прийшли на нову батьківщину (свого роду еміґранти), то витримали боротьбу з напівдикими ще ,зовсім голими дівами, мешканцями теплої країни (певно ранішими еміґрантами з Північного Причорномор'я, ще коли не знали одягу), які налякалися „не подібних до них" людей, обмотаних шкірами, і не хотіли прийняти в свої землі нових еміґрантів у „кожухах". Отже, люди Іме були одягнені в шкіри „скітоси" по-грецькому, мабуть із-за цих шкіряних одягів, грецький історик Геродот (5 ст. до Р. Хр.) прозвав людність Північного Причорномор'я, себто українських прапредків, „скитами" чи „скітами". Люди Іме мали кам'яну зброю — списи-дрюки з кам'яними н а к о н е чниками, вступили були в бій з голими дівами, а потім здогадалися, в чім справа, і негайно роздяглися наголо, стали подібними до див, і тоді диви пізнали, що то люди такі самі, як і вони. Люди Іме вийшли п е р е м о ж цями, диви прийняли їх, і вони оселилися з ними на нових теплих землях.

Археологічні пам'ятки мустьєрської культури, саме цієї історичної події, — кістяки людей знайдено в Азії, на Близькому Сході: жіночі типи менше розвинені, на зразок гайдельберзької людини і біля них мужські кістяки близькі до типу неандертальського, більше розвинені з кам'яними наконечниками від списів-дрюків, стверджують ту зустріч народу Іме з дівами бл. 45-40 тисяч років до Р. Хр., за часів матріярхату.

Наукові досліди свідчать, що українські південні землі дійсно були територією формування европеїдної раси (аріїв чи оріїв), а стародавні люди Іме належали до тієї раси і дійсно прийшли, еміґрували з П і в н і ч ного Причорномор'я, себто з України на Схід, Південь і Захід. При чому головною причиною такого масового переселення в цей час, окрім перенаселення матірних земель, був наступ льодовика і загальне похолодання в зв'язку з ним, що відбулося приблизно за 45-40 тисяч років до Р. Хр.

Наведене в „Авесті", окрім археологічних даних, також стверджує, що у к р а ї н ські прапредки, ні кіммерійці, ні скити, не були якимись зайдами, бо й жадних слідів нема їхнього проживання десь за межами України, щоб вони звідкілясь прийшли, а були вони споконвічними абориґенами, автохтонами сучасних українських земель. Українські землі для її мешканців були батьківщиною, а мешканці — мали різні історично-державні назви, що свою історично-державну тяглість беруть з першого тисячоліття до Р. Хр. Це стверджується традиційними матеріяльними пам'ятками — тризубом і булавою протягом майже всієї тритисячолітньої історії скито-русо-козацько-українського, самобутного, історично-державного народу.

Велику або найбільшу стародавність українського народу, за різними історично-державними назвами, стверджує не лише трипільська археологічна культура ранніх землеробсько-скотарських племен (3500 рр. до Хр.) з матеріяльними пам'ятками булави, але й найбільш прадавній вік українських земель. Так, наприклад, вік кристалічних порід у долині Дніпра, за даними наукових дослідів, радіологічними методами, устійнено на три мільярди років. При чому для порівняння згадаємо, що вік Алтаю має 480 мільйонів років, а вік Альп лише 110 мільйонів років. Археологічні досліди стверджують, що поселень у третьому тисячолітті до Р. Хр. на українських землях було більше, ніж тепер, з пишною і розквітлою культурою, а тому трипільську культуру звуть також культурою мальованої кераміки.

Хлібороби т р и п ільської епохи розгалужуються в скитській епосі на три господарські напрямки: скити-хлібороби, скити-скотарі й інші скити, які очолюються

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олбанська округа для студіюючих українознавство в Гарварді

Трой, Н. Й. — Окружний Комітет Відділів УККА округи Олбані (Амстердам-Вотервліт-Коговс-Трой) за ініціятивою голови, І. Байляка, уфундував постійну стипендію для кандидатів (-ток) на літні курси українознавства в Українському Інституті при Гарвардському університеті. Першу стипендію в сумі 600 дол. признано Марті Кухар з Коговзу, абсольвентці Олбанського університету. За літні курси української мови й літератури зачислюють 8 кредитів. Половину цієї суми, 300 дол. склав о. д-р декан Б. Волошин, парох Вотервліту. Заплановано щороку фундувати стипендію для здібних і активних у наших молодечих організаціях студентів і студенток. За цим гарним прикладом повинні піти відділи УККА та наші товариства й установи, фундуючи стипендії для кандидатів на студії українознавства в Гарварді та в інших американських університетах.

І. Д.

Облудне „За мир і щастя..."

Київ. — День першого червня проголошено „Днем Захисту Дітей". Так вирішила Міжнародна демократична федерація жінок у листопаді 1949 р. Це рішення підтримала Всесвітня федерація профспілок. І як інформує Валентина Зубко член українського республіканського комітету захисту миру в журналі „Радянська Україна": „цей день народився як день солідарности людей доброї волі, як день мобілізації громадських сил на боротьбу за поліпшення життя дітей в умовах миру, за їх демократичне виховання, за їх спокій на всій землі". „Діти повинні бути щасливими" — так записано в декларації прав дитини, прийнятій ОН у 1959 році" А зокрема вже турбується про щастя і спокій дітей Країна Рад і комуністична партія — підкреслює кореспондент цього журналу. В Україні особливо вшановується ім'я багатодітної матері. Крім одноразових грошових нагород, які одержують матері, починаючи з народження третьої дитини, їм допомагають всілякими способами. Працюючі багатодітні матері, що мають 15 років стажу, можуть йти на пенсію вже в 50 років. В Україні є понад 180 000 багатодітних родин. Минулого року їм виплачено більш як 12 мільйонів карбованців. А понад 10 000 удостоїлися — назвою — „Мати - героїня" за те що народили і виховали по десять і більше дітей. ... Тільки, що тут щось із статистикою зовсім не гаразд, бо щойно недавно австралійський журнал „Вумен Дей", подаючи інтерв'ю з родиною втікачів Колесників з Києва, висловив їхню думку, що там у родині по одній дитині, інколи дві — більше їх жінки не бажають мати, бо в неї нема ані часу на виховання, ані матеріяльних засобів, щоб дитині запевнити відповідну вищу освіту. Цим робом населення маліє. Кореспондентка журналу „Радянська Україна" ще й інформує, що в Україні нині — 28 000 шкіл, у них — 8 мільйонів дітей, а в школах цих 500 000 кваліфікованих учителів. Як же це так? У журналі „Києві" тому тільки кілька місяців, появилася стаття із низкою листів із різних частин України — вони скаржаться, що зокрема в народних школах обмаль учнів, немає відповідної транспортації і достатнього позему науки, повновартісних педагогів і кваліфікованих учителів...

Верховна Рада УССР відбула традиційне одноденне засідання

Київ. — Всього за один день 29 червня Верховна Рада УССР зуміла розглянути і винести постанови „про стан і заходи по дальшому підвищенню випуску товарів народного споживання та підвищенню їх якости" та „про підсумки виборів до міських рад депутатів трудящих Української РСР чотирнадцятого скликання", а також затвердити „укази Президії Верховної Ради". Що не йшлося тут про якийсь основніший розгляд зазначених проблем, а тільки про стандартне „заслухання доповідей" та їх „одноголосне" схвалення, — не приходиться Верховної ради є бути „гумовою печаткою для режиму і його політики. Свою му і його політики. Свою „одноденну роботу" Верховна рада УССР закінчила схваленням „з великим піднесенням... вітального листа Центральному комітетові Комуністичної партії Радянського Союзу".

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

надрукований „Нарис історії С.-Г. Академії", яка проіснувала від 1922 до 1935 року. С. Г. Академія — це була нормальна европейська висока школа з трьома факультетами: агрономічно-лісовим, інженерним та економічно - кооперативним. Факультети мали по два або три відділи. Про цю Високу Політехнічну Школу на чужині докладно пишеться в окремій книзі, що появилася в Ню Йорку 1959 року.

У розділі „З Польщі до Чехії" автор оповідає, як він „на чорно" перейшов польсько-чеський кордон, щоб продовжувати навчання, коли скінчилася збройна боротьба. Цікаві пригоди в Карпатах при переході кордону, які переживали тоді (початки 20-их років) численні українські студенти, що старалися дістатися на студії до ЧСР, де були аж три академічні українські школи: Український Вільний Університет, Українська Господарська Академія та Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова.

Автор щасливо заїхав до Праги, де старався дістатися до Українського Громадського Комітету, головою якого був Микита Шаповал. Автор приїхав був з Польщі і дуже дивувався, що в Празі всі старалися йому допомогти дістатися до Комітету. А найбільше йому подобалася чемність поліції. Тут треба додати, що ЧСР в той час була єдиним в Европі островом спокою, як переконався в цьому і автор цих рядків, що жив там понад чотири роки, і ніхто його ні разу не питав за особистою виказкою. Автор без перешкод дістався був на галерію чеського парляменту і стояв там за льожею, в якій сидів президент Масарик та члени уряду. Чехи пам'ятали свої свободи і старалися за Дубчека їх хоч частинно відновити, та тоді вони на своїй шкірі відчули, що це таке „Руско", в якому вони були закохані на смерть.

Автор мусів скінчити матуральні курси, щоб після того вписатися на гідротехнічний відділ Української Господарської Академії, на якому студіював в роках 1924-1929. Автор подав характеристику кількох студентів-товаришів, згадав про професорів, стараючися писати правду і про колег і про професорів. Працюючи під час ферій на селі, Сім'янців міг пізнати чеське село і порівняти його з нашим. Він пише: „Безперечно, що чехи нас дуже випередили щодо порядкування, використання можливостей, що їх дає земля, господарювання на ній. В поміщика Микули було чимало машин, але і в малих господарствах того було немало. Хоча машина не замінить рук, але вона дає рукам велику полегшу" (88).

Автор скінчив три школи: інструкторську сільсько-господарську школу („училище"), військову школу (вже на еміграції в Польщі) та гідротехнічний відділ УГАкадемії в ЧСР. Ті два попередні фахи не придалися йому в житті, а про інженерування написав оці спогади. Скінчивши Академію, автор „не знав тоді, скільки то ще прийдеться мати фахів, щоб протовкти життям в Америці".

Рукопис зі спогадами В. Сім'янцева читав мовознавець проф. П. Ковалів, який сказав, що мови „виправляти не треба, бо це мова автора, нехай і залишиться його ж мовою". Та автор признається, що ред. Вячеслав Давиденко „справляв рукопис, друкований у фейлетонах „Свободи", і складає йому подяку.

Автор вживає галицьких слів „пристійний" і „ прятати" — наддніпрянське „прибирати", хоч всі ці три слова йому не подобаються. Та всі вони є в „Словнику" Б. Грінченка...

Автор написав свої спомини об'єктивно, він не обороняє жадної „партійної" правди, бо йому на серці ціла Україна, він не висуває себе на перше місце, як це часто дієтьея у спогадах. В. Сім'янців в своєму житті стрічав не самі квіти, але й терня, та він не нарікає на своє життя і кінчає рядки своїх спогадів словами Лесі Українки:

Бажаю так скінчити
я свій шлях,
Як починав: зі співом
на устах.

Він має надію написати ще дещо більше про своїх колег.

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ САЛЬВАДОР АЛЬЄНДЕ 3-го липня проголосив, що він створить новий кабінет, але вже без участі військових старшин. В теперішньому кабінеті були 3 військові старшини високих ранг. Марксистський президент Альєнде постановив усунути військовиків після того, як минулого тижня мала група вояків старалася силою скинути лівий уряд Чіле. Повстання було придушене льояльними до уряду військовими частинами. Після повстання Альєнде хотів, щоб парлямент проголосив „стан облоги", під час якого уряд дістав би широкі повновласті. Але парлямент, в якому опозиційні партії мають більшість голосів, відмовився надати ці повновласті для президента Альєнде.

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ — ВСЕПЛОДЮЩАЯ МАТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

державним утворенням — скитами царськими з державною емблемою тризуба як символу єдности трьох взаємодоповнюваних і взаємозалежних частин Скитії — скитського народу. Знаком влади царя була традиційна булава. Вершник на коні стає провідною постаттю епохи. Панує рід і родовий лад. Скитія — великопростірна імперія від Альп до Алтаю з метрополією в Україні. Скити — явище тубільно-українське, вони етногенетично є народом з розвитку попередніх епох трипільської, передскитської, який зформувався на українських землях. Скити воякивершники вели експансивну політику на Схід і Південний Схід. Могутність скитів не замикалася в кордонах Скитії-України, вони у 612 р. перед Р. Х. зруйнували Ніневію. Шляхи скитських походів мали розмах з України на Алтай, на Балкани, на Іран, Персію...

Буття українського народу переступає межі окремих епох, які змінюються, але нарід за різними історичнодержавними назвами залишається незмінним.

В Івана Франка є вірш з назвою „Земле моя, всеплодючая мати!", перший куплет якого звучить так:

Земле моя, всеплодючая
мати!
Сил, що хорониш ти
в своїй глибині,
Краплю, щоб твердже
в борні устояти,
Дай ти й мені.

Джерела і література:

І. Г. Підоплічко: Походження людини в світлі науки. Київ, 1958; М. Ф. Неструх: Человеческие расы. Москва, 1958; А. И. Опарин: Жизнь ее природа, происхождение и развитие. М., 1960; „Возникновение жизни на Земле". Праці міжнародного симпозіюму. М., 1959; В. М. Мазурович: Як виникло життя на Землі. К., 1958; І. Г. Підоплічко, О. Я. Рамба: Походження і розвиток життя на Землі. К., 1951; М. Ф. Неструх: Происхождение человека. М., 1958; Н. Г. Холодный: Среди природы и в лаборатории. М., 1949; В. Петров: Походження українського народу. Регенсбург, 1947; Н. М. Страхов: Основы исторической геологии. М.-Л., 1948; Е. Г. Водварчук: Геологія України. К., 1959; Нариси стародавньої історії УРСР. К., 1957; „Авеста"; І. Г. Шовкопляс: Археологічні дослідження на Україні. К., 1957; А. П. Смирнов: Скифы. М., 1966; Б. Н. Граков: Скифы, М. 1971; „Проблемы скифской археологии". М., 1971; Г. А. Цветаева: Сокровища Причорноморских курганов. М., 1968; Г. Т. Ковпаненко: Племена скіфського часу на Ворсклі. К., 1967; В. А. Ильинская: Скифы Днепровского лесостепного Левобережья. К., 1968; й інші.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ ЗСА

в глибокім смутку повідомляє своїх Членів, що дня 11-го червня 1973 р. відійшов у Вічність високозаслужений Педагог

сл. п.

Проф. ОСИП ЛЕВИЦЬКИЙ

бувший Директор Української Державної Гімназії у Станиславові, зразковий Виховник молоді поза межами Батьківщини, Директор Українознавчої Школи Т-ва Українська Учительська Громада в Чікаґо й Інспектор Українознавчих Шкіл в системі Шкільної Ради УККА.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОУП ЗСА

Замість квітів на свіжу могилу Приятеля і Товариша мого бл. п. Мужа

бл. п. дир. **ОСИПА ЛЕВИЦЬКОГО**

складаю 25.00 долярів на Збірник Станиславівської Землі.

Анна НИКИФОРЯК

У ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п. мґр. фармації ОСИПА ГОРОДИСЬКОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ в ЧІКАҐО, Ілл. 2250 Вест Кортез вул.

у п'ятницю, 13-го липня 1973 р.

о год. 7:15 рано

Цією дорогою повідомляю Рідних, Друзів і Знайомих. Про ласкаву участь і молитви в цей день за Душу Покійного просить:

дружина — МИХАЙЛИНА

Замість квітів на могилу

сл. п. **ІВАННИ СКОПЛЯК**

складають 20.00 долярів на фонд видання Щоденника НК УГА (В-во Червона Калина).

Марія і Христина КАРПЕВИЧ

Замість квітів на могилу

бл. п. **ІВАННИ СКОПЛЯК**

складаємо 10.00 долярів на фонд видання Щоденника Начальної Команди Української Галицької Армії (Червона Калина)

Буена Парк, Каліф. Ара і Ярослав ТЕРЛЕЦЬКІ

Замість квітів на могилу

сл. п. проф. **ОСИПА ЛЕВИЦЬКОГО**

учителя і директора Станиславівської гімназії і незабутнього пластового виховника, 50.00 долярів на видання Альманаха Станиславівщини складають

д-р МИХАЙЛО і МАРІЯ ЛОГАЗИ

Скорбній Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Сподіємося, що земляки Станиславівщини щедрими пожертвами на видання свого реґіонального збірника причиняться до утривалення пам'яті цього заслуженого Сина нашої Батьківщини.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в АМЕРИЦІ

в найглибшій скорботі повідомляє, що з Волі Всевишнього відійшов у Вічність дня 30-го червня 1973 р. на 70-му році життя

сл. п. Владика Ісповідник ВАСИЛЬ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ

довголітній в'язень большевицьких тюрем і таборів смерти, який до останнього віддиху свого страдального життя стояв непохитно на Службі Рідної Української Католицької Церкви в катакомбах і в обороні нескореного Українського Народу.

КРАЙОВА УПРАВА і ВІДДІЛИ

В невимовному болю і жалю повідомляємо Рідних, Приятелів та все Українське Громадянство, що з Волі Всевишнього упокоївся в Бозі дня 30-го червня 1973 року в Вінніпегу (Канада), на 70-му році життя наш Найдорожчий і ніколи Незабутній

БРАТ, ТІТОЧНИЙ БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

Ісповідник Віри ЄПИСКОП КИР ВАСИЛЬ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ

уроджений в Станиславові (Україна), довголітній в'язень большевицьких тюрем і каторжник в копальнях вугілля на Воркуті.

ПОХОРОНИ відбудуться в Вінніпегу (Канада) в Катедрі св. Николая, в четвер, 5-го липня 1973 р.

Горем прибиті:

сестра: ВІРА НИКОЛИЧ з мужем інж. ВЕЛІСЛАВОМ, син д-р ВАСИЛЬ і внуки
тіточна сестра: ГАЛИНА ДАВИДОВИЧ з мужем д-ром НЕСТОРОМ
сестрінка: ХРИСТИНА ГАМОТА з мужем д-ром ЮРІЄМ і синами
тіточний брат: мґр. МИКОЛА ТЕОДОРОВИЧ з дружиною ЛІНОЮ і дітьми
Близька і дальша Родина в Америці, Канаді і на рідних землях

Замість квітів, просимо складати жертви на „Церква в Потребі".

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в дні 1-го липня 1973 року в Аделяйді, Австралія, з Волі Всевишнього, ненадійно відійшов у Вічність на 54-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

сл. п. Інж. ЯРОСЛАВ ВОЄВІДКА

син покійного д-ра Ярослава Воєвідки, б. отамана Української Галицької Армії.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 7-го липня 1973 р. на місцевому цвинтарі в Аделяйді, Австралія.

ПАНАХИДА за Покійного буде відправлена в п'ятницю, 8-го липня ц. р. після другої Служби Божої в українській католицькій церкві Пресвятої Родини у Вашинґтоні, Д.К.

Горем прибиті:

дружина — ІРИНА
син — БОГДАН
дочка — ЛЮБА
сестра — ІРИНА СТАВНИЧА з мужем МИКОЛОЮ і дітьми
вітчим — сотник ПЕТРО ПЕТРИК

З болючим жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 2-го липня 1973 р. упокоїлась в Бозі в шпиталі в Ню Йорку, по довгій і тяжкій недузі, проживши 87 років, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ

бл. п. МАРІЯ ЛЯЛЬКА уроджена ЛЕВИЦЬКА

Тіло Покійної спочиває в похоронному заведенні Walter Cook, 2135 Westchester at Union Port Avenue, Bronx, N.Y.

ПАРАСТАС відправиться в тому ж похоронному заведенні в четвер, 5-го липня 1973 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 6-го липня 1973 р. о год. 9-ій ранку до церкви Покрова Матері Божої при Washington Avenue, Bronx, N.Y.

Горем прибиті:

доньки: СОФІЯ ВЕСНИК з мужем АЛЕКСАНДРОМ і дітьми
ІРЕНА БЕРЕЗОВСЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми
ОЛЬГА МАЛИЦЬКА з мужем ІВАНОМ, дітьми і внуками в Україні
МИРОСЛАВА ПАВЛІВ з дітьми в Україні
та близька і дальша Родина в Америці й Україні

Пам'яті Михайла Лучковича

Тихо й непомітно відійшов у вічність 21-го квітня ц. р. в Едмонтоні перший федеральний посол українського роду до Оттави, Михайло Лучкович. Протягом десять років його здоров'я підупадало, а в останні два роки він був прикований до ліжка.

Народився бл. п. Михайло Лучкович 13 листопада 1892 року в шахтарському містечку Шамокині, у стейті Пенсильвенія, в українській родині, яка прибула з Нового Села Новосянського повіту, Галичина. Молодий Михайло виростав і вчився в згаданому містечку.

У 1907 р., він переїздить до Винніпегу, до своєї сестри, одруженої пізніше з д-ром Новаком. У Винніпегу він кінчить гайскул і вступає на Манітобський університет, який закінчує з відзначенням у 1916 р. і одержує диплом бакалавра мистецтва. Під час студій на університеті він дружить з такими цінними студентами, як: Орест Шеребко, Я. Арсенич, Д. Якимічак, Ф. Гаврилюк та багато іншими. Між цими студентами в Покійного розгорталася ширший світогляд відносно українських справ і посилюється в ньому любов до української мови та культури.

Потім Покійний переноситься до провінції Альберти і вчителює у публічних школах, в українських околицях, і там він наполегливо вивчає рідну мову. Він також продовжує студії в Албертському університеті, на правничому факультеті, а заразом бере участь на суспільно-громадському полі і невтомною працею здобуває між студентами Інституту ім. М. Грушевського та між українцями Альберти велику популярність.

У 1920-му р. українські фармери в Альберті доручують бл. п. М. Лучковичеві промовляти в іхньому імені на фармерській Конвенції в Едмонтоні. Потім в 1926 р. виборці Вегревільської округи вибирають його на федерального посла до Оттави. Він відбув не тільки перше каденцію, а його вибирають вдруге.

На посту посла, Покійний дуже багато спричинився до піднесення престижу українців у Канаді і в обороні політичних і соціяльних прав нашого народу в Україні. З парляментарної трибуни він відважно виступив проти тодішнього списокопа англіканської церкви, Ллойда, який вперто поширював упередження й ненависть до чужинців, а особливо до українців. Потім, 8 травня 1931 року, Покійний заговорив в парляменті про пацифікацію, польського уряду над українцями. Ці його виступи мали надзвичайно сильні аргументи і тому вони витворили прихильну опінію до українців у Канаді й в цілому світі.

Покійний М. Лучкович став популярним послом, і восени, 1931 р., коли канадський уряд призначив його своїм делегатом на Конгрес Міжнародної Парляментарної Унії, який відбувся в Букарешті, в Румунії. В дорозі до Букарешту посол М. Лучкович зупинився в Лондоні. У зв'язку з тим, що в цю пору в Англії відбувалися вибори до парляменту Британський уряд уповноважив покійного М. Лучковича репрезентувати на Конгресі Англію. Під час Конгресу, на запит короля Карла, що найбільше його цікавить в Румунії, то М. Лучкович не завагався відповісти: „Я з походження українець і мене найбільше цікавить питання, які права мають у Румунії національні меншини, а зокрема — українці" Покійний сміло та одверто сказав, що світ із занепокоєнням глядить на вороже трактування владою українського народу в Румунії та Польщі.

Після закінчення посольської діяльности в 1935 р. покійний М. Лучкович ніколи не переставав цікавитися політикою. Канадські й американські парляменти і деякото визначних державних діячів отримували від нього багато цінних матеріялів про актуальні українські справи. В 1952 р. президент Айзенгавер написав до бл. п. М. Лучковича: „Я на сто відсотків погоджуюся з Вашою аналізою комунізму як фанатичної віри, і потребу нашої оновленої посвяти демократичним ідеалам".

Покійний М. Лучкович стало працював як автор журналістичних статтей на політично-суспільні теми й далі брав активну участь у загально канадському суспільному житті — зокрема українському. Працював він як перекладач. У 1952 р. вийшла друком, в його перекладі книжка „Один з 15 мільйонів", яку написав М. Приходько зі свого переживання у совєтських концтаборах; у 1959 р. вийшла друга книжка його перекладу — „Сини землі", і також третя „Ротонда душогубців", написана Т. Осьмачкою про червоний терор в Україні; а в 1964 р. за Лучковичевою редакцією вийшла антологія українських оповідань, під назвою „Їх земля".

На жаль на жадний, перекладений М. Лучковичем книжці чомусь не зазначено його прізвища. Така зневага була однією із причин занепаду його здоров'я.

У 1965 р. появилася англійською мовою — єдина покійного М. Лучковича книжка — під заголовком „Український канадець у парляменті", але на жаль в скороті. Варто, щоб якась установа передрукувала всі його спомини, які він писав в едмонтоських „Українських Вістях". Це дало б майбутньому поколінню повний образ його діяльности як посла та громадського діяча.

У 1960 р. Покійний відбув інтерв'ю в редакції „Голосу Канади", яке передано по радіо в Україну. „Про що Ви пишете?" — запитали в нього під час інтерв'ю. „Про кривду заподіяну українцям під чужою владою", він відповів. У цьому інтерв'ю покійний М. Лучкович у скромній, але переконливій формі розповів українцям в Україні про свою працю над перекладами книжок на англійську мову.

В історії Канади покійний М. Лучкович буде записаний, як один з найбільших борців проти дискримінації, та творець доброї опінії про українців як добрих громадян, — працьовитих та високо - інтелігентних людей.

Дм. Прокоп

СПОРТ

УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" ВЗЯЛА УЧАСТЬ В СПОРТОВИХ ІГРИЩАХ

Понад 80 спортовок і спортовців УСТ „Ч. Січі" були учасниками Спортових Ігрищ, що відбулися з ініціятиви Конференції Українських Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА, 23 - 24 червня на оселі СУМА в Еленвіллі. Усіх учасників, що прибули на ці Ігрища з більшости осередків українського поселення в Східніх і Середньо-західніх ЗСА, було к. 400 спортового активу, які належать до СУМА, „Ч. Січі", Пласту, ОДУМ-у УСО „Тризуб", Філядельфія, УСТ „Тигри" Трентон, Централя Пасейк і ін.

Спортовки і спортовці „Ч. Січі" зібралися на оселі вже в суботу раненько, де після приміщення у відповідних будинках взяли участь із своїм прапором у дефіляді та в усіх інших передзмаговиx церемоніях. Згідно з програмою Ігрищ, перший взяли участь юні атлетки (ти) в легко-атлетичних грах. Успішно виступали в різних конкуренціях та здобули осяги і медалі: сестри Курилас, сестри Ольшанівські, сестри Басняківни, В. Потежна, М. Феденишин, брати Оленські, В. Рудзінський, О. Данилюк і М. Яворський.

В суботу по обіді розпочалися відбиванкові турніри, до яких приступило кругло 30 дружин подісреннях, згідно з віком на загальні дві групи, а дальше з огляду на кількість на підгрупи.

„Ч. Січ" репрезентували: 1 чоловіча, 1-ша і 2-га жіночі і одна юначок. На жаль відбиванковий турнір не закінчився фінальними грами, як це запланував Провід Ігрищ. Саме коли фінальні приступили до найважливіших гор в неділю після полудня, оселю навістила доцова злива, яка й перервала не тільки відбиванкові баталії, але і очікуваний атракційний фінал копаного м'яча. Проводові Ігрищ не залишилося нічого іншого, як в порозумінні з провідниками дружин визнати почесні місця на підставі відбутих елімінаційних гор.

Згідно із статистичними обчисленнями в групі чоловічих (10-ти) дружин Чашу першуна здобула „Ч. Січ", 2-ге і 3-тє місця зайняли: Централя Пассейк і СК СУМА „Київ" Детройт. В жіночій групі 6-ти дружин Чашу першунок осягнули СК СУМА „Крила", Чикаго, 2-ге і 3-тє місця зайняли: „Ч. Січ" І і СУМА Гартфорд. В юнацькій групі 6 дружин в першій трійці опинилися: СУМА Ню Йорк, СУМА Ірвінгтон і СУМА Йонкерс, а в групі юначок на 8 дружин: СУМА Ірвінгтон (в складі з 4-ма спортовими виховниками „Ч. Січі"), СУМА Детройт і СУМА Бостон.

Футбольні гри в юнацьких групах розпочалися і закінчилися у суботу, в яких Чаші першунів здобули: в учнівській групі (мол. юнаки) „Ч. Січ", в старшій групі юнаків УСО „Тризуб" Філядельфія. Турнір в групі сеньйорів розпочався в суботу по полудні і не закінчився з огляду на зливний дощ. Із п'яти зголошених дружин на площу змагань прибуло 4. „Ч. Січ", „Тигри", Трентон, „Крилаті", Йонкерс і „Збірна" — Пласту. Згідно з вильосуванням партнерами, відбулися дві гри: „Ч. Січ" перемогла „Тигрів" 4:0 і „Крилаті" — „Збірну" Пласту 6:0. Фінал елімінувала несприятлива погода. Нагороди для переможців вручено в залі їдальні оселі, що його виконали члени Проводу Ігрищ і представники Українських Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА.

В загальному, як на перший раз, ці Ігрища на гарних нових площах оселі СУМА треба зачислити до успішних і погратулювати більшості адміністрації нового персоналу за виявлені зусилля, щодо приміщення і прохарчування прибулу „спортову армію". Як звичайно при таких великих імпрезах були недотягнення і помилки: до них треба зачислити заряджену нічну тишу, щойно о 12-ій год., замість о 10-ій, допущення на терен оселі до тієї і значно пізнішої години неспортової молоді. В майбутньому, як запевняли нас поодинокі члени Управи оселі, ці помилки не повторяться. Окреме признання належить Проводові Ігрищ, якому припала нелегка справа в переведенні в двох днях такої великої програми, а вкінці ще скороченої через дощ. До Проводу Ігрищ і Колегії суддів входив ряд заслужених наших діячів про яких треба сподіватися, як і про ці важливі Ігрища та їхні вислідки будуть окремі дописи. УСТ „Ч. Січ" до Проводу Ігрищ делегувало таких своїх членів: Є. Чижовича — директор Ігрищ, інж. А. Лапичака — керівник відбиванкового турніру, інж. М. Яворського — керівник легкої атлетики, п-і Любу Лапичак — секретарка Ігрищ. В суддівській Колегії працювали: В. Бакун (копаний м'яч), Ярослава Олесницька і Олесь Напола (легка атлетика), Юрій Ставничий, Оксана Ярош (відбиванка). Вповні вив'язалися із своїх завдань члени Організаційної комісії Ігрищ, головно її голова Е. Гановський і Я. Петрик — секретар.

О. Твардовський

З ДОВГОЮ РУКОЮ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тання робітників у Східній Німеччині (1953 р.), розгромив угорський рух до незалежности (1956 р.), обсадив своїм військом Чехо - Словаччину (1968 р.), цей режим і далі виступає під маскою „миролюбности" і „свободи".

Однак, є в житті держав чинники, які вимагають від урядів задоволення господарських потреб та інтересів людности. Самою пропагандою не можна людей нагодувати. І хоч вигідніше бути ватажкам диктатури перебувати в ізоляції від вільного світу, острах, що економічна відсталість СССР супроти країн вільного світу ще збільшиться, примусила Брежнєва і Ко простягати „довгу руку" і говорити ласкаві слова до „імперіялістів" та „монополістів капіталу".

Навіть тоді, коли Москва одержить фінансову й технічну допомогу з індустріяльних країн, це не значить, що диктаторам удасться здійснити свою давню мрію — „догнати і випередити". Бо на перешкоді стоїть бюрократія, яка своїм нездарним „пляннуванням" гальмує розвиток господарства. Ця система бездушного централізованого керування господарством і людьми створила в масах трудящих байдужість до їх праці, бо люди бачать, що їхня праця не забезпечує їх матеріяльних потреб та інтересів. Поки панує партійна диктатура, доти ніякі „капіталістичні ін'єкції" не вилікують недужого господарства країн, що перебувають під комуністичними режимами.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКОГО ПРО БРАЗИЛІЮ

Вінніпег (Щ). Заходами Клюбу Прихильників Української книжки і місцевого АДУК влаштовано тут у приміщеннях Інтернаціонального Центру доповідь проф. Яр. Рудницького про Бразилію — країну, звідкіля недавно повернувся доповідач, перебуваючи там на півторамісячному науковому відрядженні. Доповідача представила пані Христина Робінс, голова Комітету Інтернаціонального Центру, а проводив зборами і дискусією після доповіді д-р М. Маніяр, заступник голови Манітобського Комітету Громадянства, дякувала доповідачеві пані Соня Редер, голова.

ТАРЗАН, Ч. 6958. Тарзан пробує засадити дерево „матіматі"

Ти, друже Меду, маєш мою обітницю, що без уваги на те, що я зроблю, я не пошкоджу твого дерева „матіматі". Коли з його зерен не виростуть для тебе нові дерева . . . . . . мала галузка, як оця, занурена у воду, може запустити коріння . . . . . . і дати тобі нове молоде дерево „матіматі".